

ETT BESÖK HOS JULIUS PÅ RAJLASTOMTA

Den gamla gården Rajlastomta som ligger i Bogen är en gammal finngård vilket framgår av gamla handlingar rörande gårdens olika innehavare som daterar sig ända från 1500-talet. Gården ligger mycket vackert vid sjön Tvällen, en typisk odlarplats för de första finnarna som kom hit till våra trakter. Det finnes gamla handlingar som visar att på 1640-talet skattades den som finnhemman, sedan har gården haft flera ägare och 1843 ägdes gården av indelte soldaten Mats Persson Örn. Sedan kom gården i Edsvalla Bruks ägo som i sin tur sålde den till K. J. Kalén det var 1910, denne Kalén öppnade då en liten diversehandel och han var också poststationsföreståndare i Bogen. 1923 sålde Kalén gården till nuvarande ägaren Julius Haraldsson.

Haraldsson är född på Lomstorp i Lekvattnet och broder till framlidne Henning J. Haraldsson, Lomsen, som också en gång titulerades »Finnskogens siste kavaljer». Haraldsson berättar att när han rev av väggpanelen i stugan så var väggarna kolsvarta av sot, så det syns att stugan en gång varit rökstuga, men den är påbyggd så den är högre men själva byggtypen påminner om en rökstuga.

Året efter det att Haraldsson kom till Rajlastomta så öppnade även han en diversehandel och den drev han i flera år. Till gården hörde ett litet sågverk med tillhörande stickhyvel där man tillverkade taksticker, som var dåtidens takbeklädnad. Litet längre fram så blev telefonväxeln inrymd på Rajlastomta och stationsnamnet blev Tvällen. J. Haraldsson var troligen den för-

Julius Haraldsson med vedkälken utanför Rajlastomta.

ste i Bogen som hade lastbil, en T-Ford som han körde varor med från Arvika och upp till Bogen, både åt sig själv och andra. Jag körde kastved till Arvika säger han och

det gick att lasta två meter om väggarna var bra, men för det mesta så var alla vägar backiga, så det var inte så roligt att vara bilförare på den tiden, tänk om de haft våra fina asfalterade vägar att tillgå.

På vintern, säger han, var det nästan omöjligt att ta sig till Bogen med bil för det förekom ingen riktig plogning utan man plogade väggarna med träplogar och ett par hästar som dragare. Det hände flera gånger, säger Julius, att jag fick lämna bilen vid Forsbacka i Gunnarskog där de mötte med häst, för vidare transport till Bogen. En gång fastnade han med sin bil efter vägen men fick försöka få den på sidan av vägen och där fick den stå tills det blev sol och sommar. Senare övergick han till en litet större lastbil.

Julius Haraldsson har nu hunnit den aktningsvärda åldern av 85 år

men han är ännu i full verksamhet med diverse sysslor, han knogar och hugger ved, och en gång så mötte skrivaren honom då kom han dragande med litet ved på stakälken, för bara ett år sedan drev han sitt lilla jordbruk men nu har han avyttrat kreaturen, och under alla år så mejade han sin egendom med lien, för det var mest hackslått, för det förekommer det på alla små ställen på skogen. Till sammans med sin dotter Stina bor han ännu kvar i stugan. Mycket har förändrats i Bogen på senare

år, mycket folk har försvunnit, de små jordbruken likaså och Rajlastomta är inget undantag. Affären är borta, telefonväxeln har försvunnit, hela bygden är automatiserad, men i hela 30 år fick man svaret Tvällen, när man ringde upp. Nu får egendomen Rajlastomta växa igen, Julius bryr sig inte om att slå längre, ingen människa behöver hö för det finns inga kreatur, endast litet potatis till husbehov blir satt på Rajlastomta.

De enda djur som finns på Rajlastomta är några katter som kel-

sjukt stryker sig kring benen på Julius, för han pysslar om sina husdjur på bästa sätt. Julius Haraldsson tar det lugnt, knallar ute i solen och hugger litet ved för helt sysslolös det vill han inte vara, men bilar och andra motorfordon de har han för alltid ställt åt sidan, han tar dagen som den kommer, han jäktar inte, det får andra göra menar han, för jag har inte bråttom längre, resonerar Julius Haraldsson på Rajlastomta.

Janne Lundman